

УДК 711.01

А.М. Саллюм

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

Ключові слова. Екологія, екологічна архітектура, «зелені» стандарти.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства економія природних ресурсів є однією з найважливіших проблем. У світі існує проблема наближення екологічної кризи, пов'язаної з виснаженням природних запасів Землі, що давно підбурює світову громадськість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із найважливіших документів у цій сфері являється конвенція ООН про змінення клімату (Ріо – де – Жанейро у червні 1992 року).

Постановка завдання. Метою завдання є огляд світових тенденцій формування екологічної архітектури на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Нова архітектура має бути максимально насиченою новітніми технологіями, відображати тенденції їх розвитку і вже сьогодні закладати основи архітектурних рішень для технологій майбутнього.

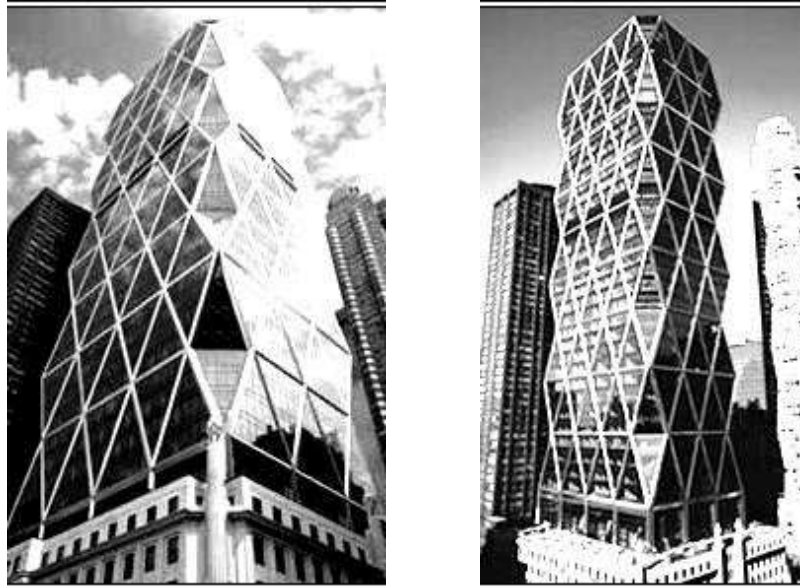
Екологічне будівництво у багатьох відносинах являє собою спробу повернутися до уроків минулого. У першій половині ХХ століття елементи екологічного будівництва використали такі архітектори, як Ле Корбюзьє, Френк Ллойд Райт та інш., але при цьому в їхній основі лежала економічна модель використання дешевого й широко доступного природного палива. - Такі поняття, як самонагрівання й охолодження за рахунок сонячної радіації, використання сонця й гарячої води як джерело енергії, суперізоляція, енергоефективні прилади, зелені дахи й стіни, з'явилося у США в 70-х роках минулого століття, коли економіка Заходу перебувала в енергетичній кризі.

Термін «екологічна архітектура» (він же green development або green building) одержав поширення не дуже давно. Він містить у собі широкий діапазон понять, які, як видно з назви, націлені на збереження навколишнього середовища при будівництві. «Під екологічним будівництвом мається на увазі комплексний міждисциплінарний підхід до проектування будівель і забудові земель, що спрямований на значне скорочення негативного впливу будинків на навколишнє середовище[1]. Комплексність підходу до будівництва полягає в тім, що справжня «зелена» будівля залишається такою протягом усього життєвого циклу: скорочення втручання об'єкта будівництва в навколишнє середовище проявляється як при будівництві об'єкта, так і в процесі його експлуатації.

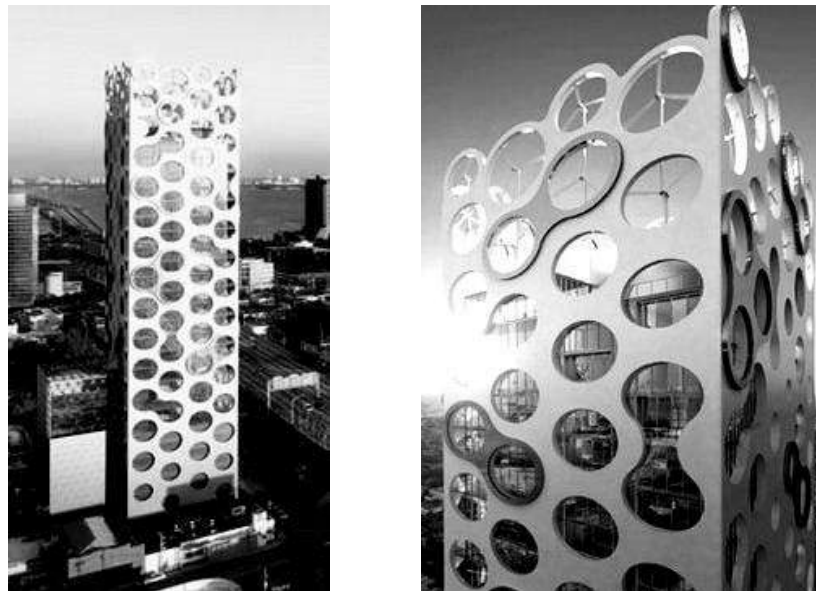
Майже всі розвинуті країни займаються питанням екологічної архітектури, виділяються величезні матеріальні кошти на розвиток цього напрямку у наукових дослідженнях з подальшим використанням в архітектурі. Так нарівні зі звичайними нормами будівництва з'являються і з часом удосконалюються, «зелені» стандарти. Стандарти «зелених будівель» визначають критерії екологічних споруд, і формулюють умови їх створення й експлуатації. Вони широко використовуються Європейським Союзом, Північною Америкою, Австралією, державами Азії та починають використовуватись на Середньому Сході і у Латинській Америці. Головними силами, що розробляють і розповсюджують стандарти будівель нової якості, являються Ради по «Зеленим стандартам» окремих держав та Всесвітня рада по «Зеленим будівлям» (WGBC). У ньому представлені Австралія, Бразилія, Канада, Індія, Мексика, Японія, Нова Зеландія, Іспанія, Тайвань, Об'єднані Арабські Емірати, Велика Британія і Сполучені Штати Америки [2]. Найпоширенішим і всесвітньо визнаними екологічними стандартами у будівництві є сертифікація по нормах Американської ради екологічного будівництва LEED (U. S. Green Building Council's Leadership in Energy and Environmental Design), а також розроблений у Великобританії метод екологічної оцінки BREEAM (Building Research Establishment's Environmental Assessment Method) [3].

Однією з найвідоміших будівель, реалізованих відповідно до концепції Green Building, є вежа Hearst Tower у Нью-Йорку, побудована в 2006 році по проекту Нормана Тостера [4]. Скляна вежа, що нагадує кристал, є надбудовою до шестиповерхового будинку 1928 року будівництва. У вежі висотою 182 м (46 поверхів) розмістилася штаб-квартира великого американського медіа-холдинга Hearst Corporation. Будівля одержала золотий сертифікат у відповідності зі стандартом LEED. При будівництві були використані перероблені матеріали, зокрема, 80% задіяної сталі надійшла в проект після переплавлення. Трикутні форми на фасаді будинку зроблені не тільки для краси. Діагональна сітка дозволила використати менше сталевих балок, і як наслідок більше сонячного світла проникає в будівлю. Не забули архітектори й про дощову воду - вона збирається в резервуар, що вміщає до 14 тисяч галонів води, що становить десь 50% від споживання хмарочосом. Вона йде на охолоджувальні системи, поливання рослин і незвичайні водяні скульптури в головному холі (Рис.1).

Серед споруджуваних прикладів Green Building цікавим і незвичайним є багатofункціональний проект C0R building у Маямі, Флорида. Проект, розроблений архітекторами з Oppenheim architecture + design [5], - це будівля із суцільним склінням, на яке вдягнутий чохол з великими круглими отворами. Така конфігурація забезпечує можливість самокондиціонування, не позбавляючи мешканців будинку природного освітлення (Рис.2). По всьому фасаду

Рис.1. Hearst Tower, Нью-Йорк.

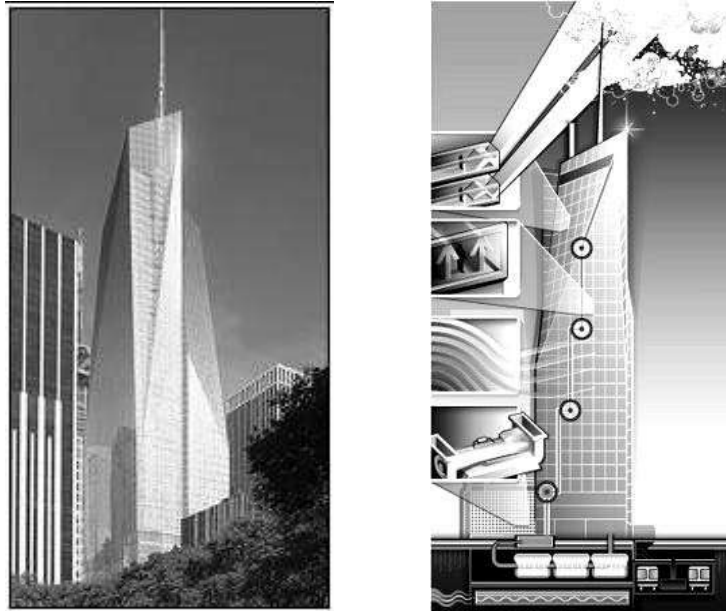

Рис.2. CO2 building у Маямі, Флорида.

розмістяться сонячні батареї, а на верхніх поверхах буде розташована вітряна електростанція - в отворах зовнішнього каркаса будуть установлені вітряні турбіни. Частина отриманої енергії йде на потреби в електропостачанні, частина на опалення будинку. Завершення будівництва комплексу, у якому розмістяться торговельні, офісні й житлові приміщення, очікується в 2009 році.

Ще одним очікуваним проектом екологічного будівництва стане офісна вежа Bank of America Tower у Нью-Йорку [4]. Хмарочос обіцяє стати третім по висоті в Америці й другим у Нью-Йорку, уступаючи кілька метрів Empire State Building. Вентиляційна система будинку гарантує високу якість повітря не тільки в приміщеннях, але й «на виході» - таким чином, вежа послужить повітряним фільтром для Середнього Манхетена (Рис.3). Панорамне скління забезпечить ефективне використання природного освітлення, дощова вода буде

збиратися й використовуватися для внутрішніх потреб будинку, біля входу планується розмістити стоянку для велосипедів, покликану заохотити орендарів використати цей екологічний вид транспорту. За заявою основного орендаря майбутнього будинку - Bank of America - при будівництві будинку використаються в основному перероблені або придатні до переробки матеріали.

Рис.3. Bank of America Tower, Нью-Йорк.

Архітектори Банку Америки Cook і Fox Architects сподіваються обігнати вежу Hearst і одержати сертифікат LEED Platinum. Для цього в них не тільки є все, що було у вежі Hearst - збір води, чарункова система вікон, що пропускає більше світла - але й безліч інших екологічних новинок. Ячейки з паливом із природного газу забезпечать будинок електрикою, а сончечутливі LED-лампи дозволять зробити освітлення максимально ефективним.

Цього року повинне завершитися будівництво всесвітнього торгового центра в місті Манама у Бахреїні, однією з унікальних особливостей якого є використання трьох вітрових турбін, розташованих між двома 45-поверховими хмарочосами-близнюками, які забезпечать 10-15% енергії, споживаної будівлями [4]. Форма хмарочоса дозволяє створювати прискорені потоки повітря для гігантських лопат турбін. Відкриття центра планується вже цього року, тоді й можна буде почерпнути більше повну інформацію про всі екологічні інновації, які були використані при будівлі цього хмарочоса, а таких було чимало (Рис.4).

Висновки. Проблема екології існує також і в Україні. Нажаль, на сьогодні в Україні не існує державної програми про використання новітніх технологій у будівництві з метою поліпшення екологічного становища і збереження природних ресурсів, що робить це питання актуальним. Будівництво екобудівлі, що відповідає сучасним вимогам охорони навколишнього

Рис.4. The Bahrain World Trade Center Towers, Бахрейн

середовища, коштує в середньому на 40% дорожче, і, звичайно, ці фінансові зобов'язання лягають на плечі забудовника. Непрозорість ринку нерухомості й земельних відносин, небажання фахівців ринку ділитися інформацією й досвідом, невизначене відношення суспільства до проблем забруднення навколишнього середовища - от лише деякі з факторів, що гальмують розвиток екоархітектури в Україні. Для початку активного розвитку екологічної архітектури в Україні необхідна державна підтримка.

Література

1. Інтернет ресурс: <http://www.corpus-consulting.ru/Categorys/102/563>
2. Інтернет ресурс: <http://www.autobuilding.ru/phorum/viewtopic.html&f=5&t>
3. Інтернет ресурс: <http://www.kommersant.ru/region/spb/page.htm?year=2008>
4. Інтернет ресурс: <http://www.novate.ru/blogs/270108/8375/>
5. Інтернет ресурс: http://architektonika.ru/2006/12/12/jekologicheskaja_arkh
6. Інтернет ресурс: <http://www.infuture.ru/article/394>

Анотація

У статті описано закордонний досвід будівництва екологічної архітектури. Наведено ряд прикладів будівель екологічної архітектури, які відповідають вимогам «зелених» стандартів.

Аннотация

В статье описан зарубежный опыт строительства экологической архитектуры. Наведено ряд примеров зданий экологической архитектуры, которые отвечают требованиям «зеленых» стандартов.

Annotation

Foreign experience of building of ecological architecture is described in the article. The row of examples of buildings of ecological architecture, which respond to request «green» standards.